

Regionsudvalgets udtalelse: »Udvidelsesstrategien og de største udfordringer 2007-2008 — Kandidatlandene«

(2008/C 172/09)

REGIONSUDVALGET

- understreger, at Den Europæiske Union skal videreføre den åbne dørs politik med hensyn til udvidelsen, så den kan sætte skub i demokratiske reformer og økonomisk udvikling uden for EU's nuværende grænser;
- minder om, at opfyldelse af Københavnskriterierne og stabiliserings- og associeringsprocessens krav er en grundlæggende betingelse, som stilles medlemsstaterne, med vægt på princippet om egne fortjenester, hvilket også var en væsentlig faktor under de tidligere udvidelser;
- finder det særdeles vigtigt, at Tyrkiets europæiske forløb ikke afbrydes og at EU skal holde de løfter, som det gav, da det besluttede at indlede forhandlinger. Er dog enig med Kommissionen i, at forhandlingerne med Tyrkiet foregår i en åben proces, hvis resultat ikke er givet på forhånd;
- udtrykker tilfredshed med Kroatiens gode fremskridt hen imod opfyldelse af de politiske københavnskriterier, de økonomiske kriterier og fællesskabslovgivningen samt iværksættelsen af stabiliserings- og associeringsaftalen;
- mener, at Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien har gjort betydelige fremskridt hen imod opfyldelse af de politiske københavnskriterier og de økonomiske kriterier og fremhæver de fremskridt, der er gjort i slutningen af 2007; opfordrer derfor Rådet til at træffe beslutning om at indlede forhandlinger med Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien;

Ordfører: Alin Adrian NICA (RO/ALDE), Borgmester i Dudeștii Noi, Rumænien

Basisdokument

Meddelelse fra Kommissionen til Rådet og Europa-Parlamentet: Udvidelsesstrategi og vigtigste udfordringer 2007-2008 — kandidatlandene

KOM(2007) 663 endelig

Politiske anbefalinger

Generelle anbefalinger

REGIONSUDVALGET

1. gentager, at det er overbevist om, at Den Europæiske Unions udvidelse udgør et af de mest effektive midler til politisk indflydelse. Thi denne proces er et vigtigt skridt hen imod fred og stabilitet på kontinentet og giver kandidatlandenes borgere en yderligere mulighed for ikke kun at nyde godt af den velstand, som det fælles økonomiske område indebærer, men også EU's fælles værdier, hovedsagelig frihed, demokrati og solidaritet;

2. understreger, at Den Europæiske Union skal videreføre den åbne dørs politik med hensyn til udvidelsen, så den kan sætte skub i demokratiske reformer og økonomisk udvikling uden for EU's nuværende grænser;

3. minder om, at opfyldelse af Københavnskriterierne og stabiliserings- og associeringsprocessens krav er en grundlæggende betingelse, som stilles medlemsstaterne, med vægt på princippet om egne fortjenester, hvilket også var en væsentlig faktor under de tidligere udvidelser;

4. påpeger, at en vellykket integration i første række afhænger af, hvordan kandidatlandet forbereder sin tiltrædelse, hvor solide reformerne er og hvor omhyggeligt de gennemføres;

5. fremfører, at overvågning af fremskridtene og lovgivningens tilpasningsevne udgør en garanti for vellykket integration;

6. henleder opmærksomheden på, at de lokale og regionale myndigheder skal spille en aktiv rolle i integrationsprocessen, da denne er en strukturel og demokratisk proces, som ikke kan gennemføres alene på det centrale niveau uden aktiv medvirken af alle myndighedsniveauer og uden fuld respekt for subsidiaritets- og nærhedsprincippet;

7. anser det for vigtigt at rådføre sig med sammenslutninger af lokale og regionale forvaltninger, når centraladministrationen foreslår lovtiltag på de lokale og regionale myndigheders kompetenceområder;

8. understreger, at et lands bæredygtige udvikling i stort omfang afhænger af overholdelsen og den praktiske gennemførelse af det grundlæggende princip om decentralisering i alle dens former: decentraliseret beslutningstagning og administrativ og finansiel decentralisering;

9. mener, at krigen i begyndelsen af 1990'erne har efterladt dybe sår i den kollektive bevidsthed hos folkeslagene i Balkanområdet og at det derfor er vigtigt, at alle lokale, regionale og

regionale aktører fra landene i området samarbejder med henblik på at løse alle de problemer, som tidligere har udløst konflikter

10. finder det vigtigt, at der gennem førtiltrædelsesprogrammer og -politikker ydes støtte til samarbejdsinitiativer og –bestræbelser (bl.a. 2008 — året for interkulturel dialog) og til udveksling af erfaringer og bedste praksis (bl.a. de bedste erfaringer i forbindelse med anvendelse af principperne i det europæiske charter om lokalt selvstyre) mellem lokale og regionale myndigheder fra medlemsstaterne og kandidatlandene. Spiller i den forbindelse en vigtig rolle, når det drejer sig om at fremme uddannelsesseminarer, der tager sigte på udveksling af god praksis og de erfaringer, som de lokale og regionale myndigheder har gjort. Støtten bør i første række bygge på erfaringerne fra de nye medlemsstater, som tilsluttede sig EU i 2004 og 2007, ikke mindst da en del af dem er naboer til de tre nye kandidatlande;

Tyrkiet

REGIONSUDVALGET

11. understreger, at det er i alles interesse at støtte Tyrkiet igennem den langvarige og vanskelige reformproces. Det grundlæggende princip i tiltrædelsesprocessen er, at forhandlingstempoet afhænger af fremskridtene i reformprocessen. Ekstern bistand via EU's finansieringsprogrammer kan bidrage i den retning. Derfor bør både Tyrkiet og Den Europæiske Union være tålmodig og ihærdig i denne proces;

12. finder det særdeles vigtigt, at Tyrkiets europæiske forløb ikke afbrydes og at EU skal holde de løfter, som det gav, da det besluttede at indlede forhandlinger. Er dog enig med Kommissionen i, at forhandlingerne med Tyrkiet foregår i en åben proces, hvis resultat ikke er givet på forhånd. Overholdelse af de betingelser, som EU har opstillet, bør være det eneste element, som tiltrædelse afgøres ud fra. Desuden er det vigtigt, at Tyrkiet forpligter sig til at fremme de gode naboskabsforhold i overensstemmelse med de bestemmelser, der er fremlagt under forhandlingerne. Det forventes derfor af Tyrkiet, at det stopper enhver form for økonomisk blokade, åbner sine grænser og afstår fra trusler eller militære aktiviteter over for nabolandene;

13. bifalder, at parlamentsvalget blev afviklet korrekt og håber, at den nye regering vil fremskynde de reformer, som er nødvendige for at opfylde tiltrædelseskriterierne ved at gøre reelle fremskridt på følsomme områder. Udtrykker også bekymring for de tyrkiske væbnede styrkers gentagne indblanding i det politiske liv og understreger, at der er brug for en yderligere indsats for at sikre fuld og reel politisk kontrol med hæren;

14. udtrykker tilfredshed med de nylige tiltag til at ændre forfatningen og mener, at de foreslåede ændringer, forudsat de vedtages, vil sætte skub i fremskridtene hen imod opfyldelse af de politiske københavnskriterier, og minder om, at paragraf 301 i den tyrkiske straffelov, der kriminaliserer krænkelse af tyrkisk kultur og af Tyrkiet, bør ændres af hensyn til ytringsfriheden;

15. understreger, at de lokale og regionale myndigheder, som iværksætter en stor del af den europæiske lovgivning, skal spille en central og afgørende rolle både i den interne demokratiserings- og den europæiske integrationsproces og henstiller, at Kommissionen fremhæver de lokale og regionale myndigheders rolle i forhandlingsprocessen med den tyrkiske regering;

16. henstiller, at den kommunale lovgivning revurderes med det sigte at styrke de offentlige forvaltninger på det laveste niveau og at gøre dem mere effektive;

17. foreslår, at der gennemføres en undersøgelse for at kortlægge flere modeller for regional udvikling af de territoriale fællesskaber i Tyrkiet med EU-medlemsstaterne som forbillede; modellerne skal gøre det muligt at gennemføre og iværksætte regionalpolitikker og -strategier, at fastlægge prioriteter for den lokale og regionale udvikling, og at iværksætte programmer, der støttes af de europæiske tiltrædelsesfonde og dernæst af strukturfondene;

18. understreger, at det er nødvendigt at nedsætte et fælles rådgivende udvalg bestående af repræsentanter for Regionsudvalget og lokale og regionale myndigheder i Tyrkiet. Henstiller derfor til den tyrkiske regering at indgive en anmodning om nedsættelse heraf og opfordrer Kommissionen til under dens forhandlinger med Tyrkiet at gøre opmærksom på det vigtige i at nedsætte et sådant udvalg;

19. gør opmærksom på, at Tyrkiet skal fortsætte med at tage konkrete skridt til finansiel decentralisering af lokale offentlige myndigheder med henblik på at styrke de lokale og regionale myndigheders finansielle autonomi og nedbringe den eksisterende afhængighed af statsbudgettet;

20. påpeger, at udvidelsen af de lokale og regionale myndigheders administrative beføjelser skal ledsages af en tildeling af finansielle ressourcer, som sætter dem i stand til at varetage de nye ansvarsopgaver;

21. bemærker, at der i Tyrkiet pågår en reformproces af den offentlige sektor med det sigte at øge effektiviteten og forbedre de offentlige institutioners administrative kapacitet, så de effektivt kan forvalte statslige og europæiske midler;

22. gør opmærksom på, at forskelsbehandling stadig findes i Tyrkiet med hensyn til kvinders adgang til offentlig ansættelse inden for administration og retsvæsen, selv om lovrammen er delvis harmoniseret med den europæiske lovgivning på området. Gør tillige opmærksom på den forskelsbehandling, som findes mellem kønnene med hensyn til adgang til uddannelse. Mange kvinder har ikke mulighed for at fortsætte deres studier efter grundskolen på grund af religiøse traditioner;

23. henleder opmærksomheden på forskelsbehandlingen af de etniske mindretal i Tyrkiet, især det kurdiske mindretal;

24. henleder opmærksomheden på de problemer, som ikke-muslimske religiøse samfund støder på i Tyrkiet, fordi de ikke er juridiske personer. Disse samfund løber ind i vanskeligheder med hensyn til velgørende aktiviteter, retten til religionsfrihed, valg af deres ledere og uddannelse af gejstlige; bemærker ligeledes, at ikke-muslimske repræsentanter og troende udsættes for gentagne overfald og attentater. Staten bør sørge for, at dette ophører, og i dette øjemed anvende sine egne ressourcer til at kontrollere yderliggående befolkningsgrupper og dæmme op for deres samfundsskadelige aktiviteter;

Kroatien

REGIONSUDVALGET

25. udtrykker tilfredshed med Kroatiens gode fremskridt hen imod opfyldelse af de politiske københavnskriterier, de økonomiske kriterier og fællesskabslovgivningen samt iværksættelsen af stabiliserings- og associeringsaftalen; særligt for nabolandene viser det kroatiske eksempel, hvilke fordele en dybtgående økonomisk og politisk forankring i EU's strukturer og værdier kan føre med sig; bifalder, at man i 2007 kunne opnå et reelt gennembrud i tiltrædelsesforhandlingerne, og opfordrer den nydannede kroatiske regering til at styrke indsatsen for også at kunne opfylde forudsætningerne for åbningen af de endnu udestående kapitler;

26. udtrykker tilfredshed med de skridt, som Kroatien har taget til at decentralisere den offentlige administration på lokalt plan, og tilskynder landet til at fortsætte indsatsen; mener, at der gennem disse tiltag bør lægges mere vægt på nærhed, så beslutningerne tages så tæt på borgerne som muligt;

27. mener, at Kroatiens fortsatte engagement i regionale initiativer, som har bidraget til yderligere at forbedre forholdet til nabolandene, må stimuleres og styrkes; understreger betydningen af det grænseoverskridende samarbejde mellem lokale myndigheder i grænseområderne i Kroatien og i nabolandene — Bosnien-Herzegovina, Serbien, Slovenien og Montenegro;

28. er tilfreds med Kroatiens fulde samarbejde med Den Internationale Krigsforbryderdomstol og efterlyser yderligere fremskridt i behandlingen af krigsforbrydelser, bl.a. med hensyn til at styrke vidnebeskyttelsesprogrammer;

29. bifalder, at premierministrene fra både Kroatien og Slovenien er nået frem til en uformel principaftale om at overlade det til en tredje voldgiftsdommer at træffe afgørelse i grænsekonflikten. Den kroatiske og slovenske regering opfordres til at udnytte alle muligheder for at gennemføre denne aftale i praksis; bifalder den kroatiske regerings beslutning om, at Kroatien ikke vil anvende miljø- og fiskeribeskyttelseszonen, før man er nået frem til en fælles mindelig løsning i EU's ånd;

30. mener, at der er gjort effektivitetsfremskridt i gennemførelsen af forfatningsloven om nationale mindretal, og at Roma-mindretallets situation i Kroatien er forbedret, men vurderer, at der bør gøres flere fremskridt i retning af social inklusion af etniske mindretal, især roma-befolkningsgrupper, og flygtninge ved at lette adgangen til offentlige tjenester og højere uddannelse;

31. finder det vigtigt at etablere særlige instrumenter til sikring af en ansvarlig offentlig forvaltning, hvor der især bør lægges vægt på bekæmpelse af korruption. I den forbindelse bifaldes det udtrykkeligt, at kontoret til bekæmpelse af korruption og organiseret kriminalitet (USKOK) har fået udvidet sit mandat, samt at det kroatiske retsvæsen har øget antallet af korruptionstilfælde, der retsforfølges. Den kroatiske regering opfordres til fortsat at intensivere sin indsats inden for rammerne af det nationale antikorrupsionsprogram 2006-2008;

32. glæder sig over de fremskridt, der er sket med hensyn til at bygge og genopbygge boliger og infrastruktur, og over boligprogrammet til løsning af problemet med tidligere lejere, og opfordrer til at programmet fortsættes;

33. udtrykker tilfredshed med de nylige fremskridt med hensyn til reform af regionalpolitikken og koordinering af strukturinstrumenterne, men mener, at der stadig er behov for tiltag til at øge effektiviteten og forbedre den administrative kapacitet i offentlige institutioner med henblik på en effektiv forvaltning af EU-fondene;

34. bemærker dog, at der er gjort visse fremskridt med reform af den lokale offentlige administration, skønt en skæv gennemførelse af lovrammen inden for offentlig administration har gjort den ineffektiv;

Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien

REGIONSUDVALGET

35. mener, at Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien har gjort betydelige fremskridt hen imod opfyldelse af de politiske københavnskriterier og de økonomiske kriterier og fremhæver de fremskridt, der er gjort i slutningen af 2007; opfordrer derfor Rådet til at træffe beslutning om at indlede forhandlinger med Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien;

36. udtrykker tilfredshed med, at landet opfylder visse bestemmelser i stabiliserings- og associeringsaftalen;

37. bemærker, at Ohrid-rammeaftalens iværksættelse har medført gennemgribende ændringer i samfundet i Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien ved at tage fuld højde for dets multietniske og multikulturelle karakter og dermed repræsentere en central del af de politiske kriterier for EU-tiltrædelse;

gentager, at det er vigtigt at respektere Badinter-princippet fuldt ud og at alle parter skal respektere hinanden gensidigt og arbejde sammen inden for demokratiske institutioner, som landet har gjort en så stor indsats for at etablere. Beklager dog, at integrationen af etniske mindretal stadig er begrænset;

38. anbefaler, at Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien tager ved lære af Europas erfaringer på området offentlig forvaltning og undervisning, som tager hensyn til den etniske og sproglige mangfoldighed; henstiller, at der indgås fremtidige aftaler, som sætter de to etniske flertal og de forskellige mindretal i stand til at leve sammen på ligeværdige, harmoniske vilkår; opfordrer i dette øjemed til en effektiv gennemførelse af de forfatningsmæssige bestemmelser, der skal garantere ligelig repræsentation af mindretalssamfund i den offentlige forvaltning;

39. beklager, at korruption stadig er et stærkt udbredt fænomen, som fortsat volder et alvorligt problem. Derfor henstiller Regionsudvalget, at de offentlige myndigheder tager skridt til at udrydde denne svøbe;

40. værdsætter bestræbelserne på at decentralisere den lokale offentlige forvaltning og viljen til at forbedre den administrative effektivitet ved at slå flere kommuner sammen af økonomiske hensyn og af hensyn til udviklingen; fremhæver tillige behovet for at fremskynde processen for finansiel decentralisering med det sigte på styrke de lokale og regionale administrationers myndighed;

41. udtrykker beklagelse over de manglende fremskridt med hensyn til benævnelsen. Hilser genåbningen af forhandlingerne under FN's særlige udsending Matthew Nimetz' ledelse velkommen og opfordrer Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien til at intensivere bestræbelserne på at bidrage til løsningen af navneproblemet i henhold til FN's sikkerhedsråds resolutioner nr. 817/93 og nr. 845/93 og på den måde medvirke til at etablere gode naborelationer og udvikle det regionale samarbejde;

42. værdsætter bestræbelserne på at øge den administrative gennemsigtighed ved at sikre borgerne adgang til offentlig information, men gør opmærksom på, at de involverede offentlige institutioner ikke er forberede på eller villige til at lette adgangen til information;

43. udtrykker tilfredshed med den beslutning, der blev truffet af Regionsudvalgets præsidium den 4. marts 2008 om at nedsætte et fælles rådgivende udvalg mellem Regionsudvalget og Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien efter officiel anmodning fra regeringen for Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien; anmoder om, at der på det administrative plan sættes alt ind på at afholde udvalgets første møde i første halvår af 2008.

Bruxelles, den 9. april 2008

Luc VAN DEN BRANDE

Formand for
Regionsudvalget